

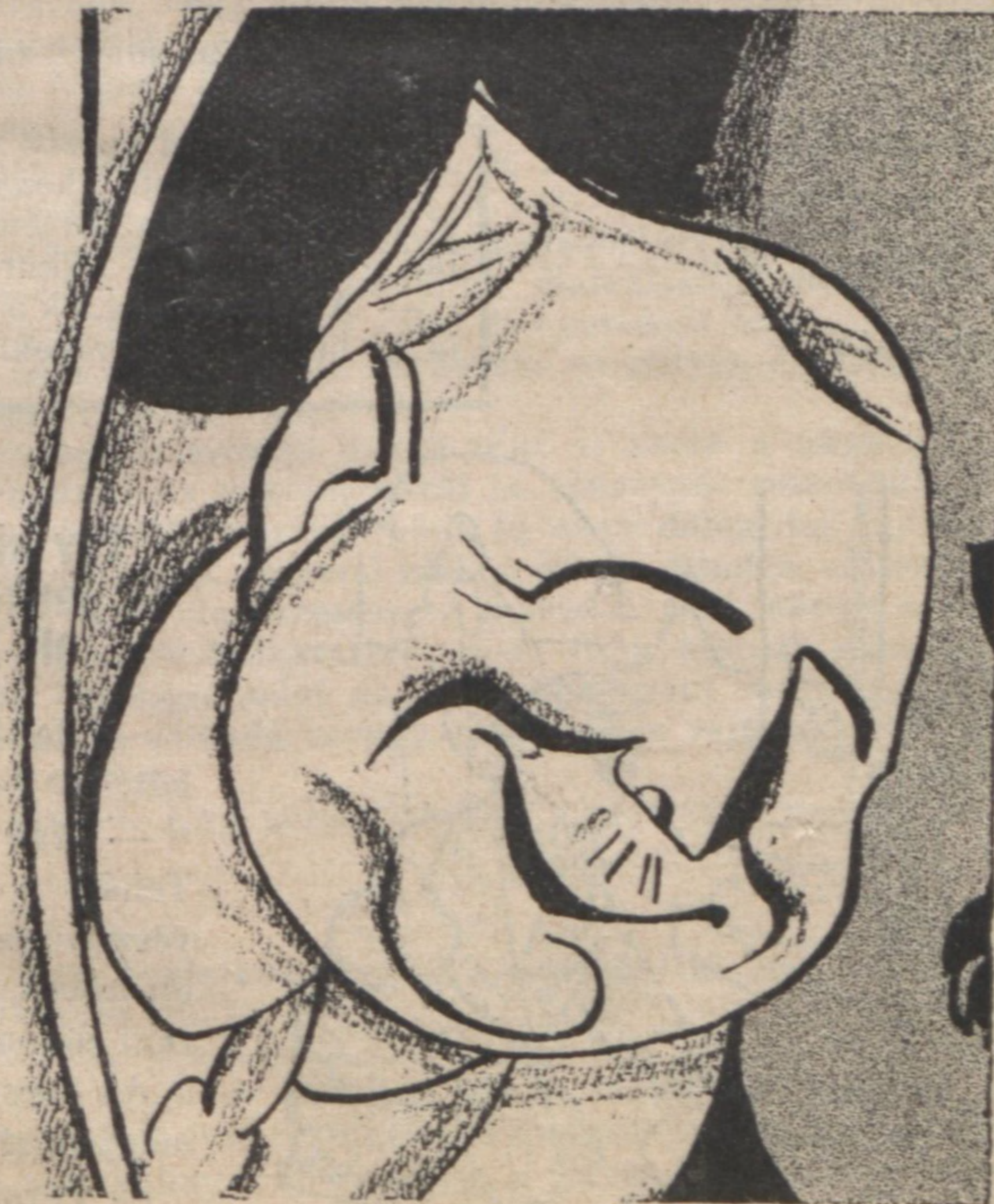
BORSSZEM JANKÓ

SZERKESZTI: *Molnár Jenő*

BUDAPEST, 1929 OKTÓBER 13. * 26. (3137.) SZÁM * HATVANKETTEDIK ÉVFOLYAM

KÉRDÉS

A KERESKEDŐ: *Nincs vevő, megállt az üzlet, tele vagyok gonddal, bajjal, adóssággal... üres a tárcám. Mit csináljak, kegyelmes úr?*

FELELET

WEKERLE SÁNDOR: *Akkor kvittek vagyunk. Az én pénzügyi tárcám is üres.*

2-50 Ft

Ára: 50 fillér

Most, amikor a Parlament nyílik ...

Nemsokára megnyílik a
Parlament,
Amitől az ember sokszor
Falrament.

Szavazni fog, mint a pinty, a
Parlament,
Erre is meg arra is mond
Majd ament.

Üres lesz, mint tavaly volt, a
Parlament
És hiába mondogatjuk:
Szakrament!

Közben néhány úriember
Balra ment,
De ettől még megnyílnak a
Parlament.

Közben sok száz embert a csőd
Falra kent,
Sok üzlet zárt, de megnyílt a
Parlament.

A kispap dűnnyögve szól:
Hallja kend,
Ujra csépli a szalmát a
Parlament.

Egész ország vallja ezt kint
S vallja bent.
Éljen hát a fejbőlintó
Parlament.

Bethlen küldetése

Kedves Borsszem Jankó! Baltazár püspök azt mondja egy nyilatkozatában, hogy Bethlen küldetése véget ért. A püspök úr téved. Bethlen miniszterelnök küldetése egyáltalán nem ért véget. Mi még most is küldjük. Tisztelettel az *Ellenzék.*

Amin Pest nevet

A negyedik elemiben az isteni gondviselésről beszél a tanító, aztán felszólítja azt a bizonyos Mórickát és azt mondja neki:

— Ide figyelj. Ha a harmadik emeleten vagy és leesel és nem történik semmi bajod, hogy nevezted ezt?

— Ez véletlen, tanító úr.

A tanító rá akarja vezetni az isteni gondviselésre, tehát ezt mondja:

— Jó, de tegyük fel, hogy újra leesel és nem történik semmi bajod. Akkor mi ez?

— Akkor az mázli, tanító úr — felel Móricka.

A tanító nem veszíti el a türelmét:

— De mondjuk, hogy harmadszor is leesel és nem történik semmi bajod. Na, Móricka, akkor mi ez?

— Akkor ez gyakorlat — vágja ki büszkén a gyerek.

Bethlen papa: Na, hogy vannak a gyerekek, Jozefin?

Vass mama: Csak az Emilkével volt baj. Pajkos-ságból felhúzta a nadrágodat, de már — elküldtük a pucérájba.

Egy kis pletykát, ah Jankó, ne legyen oly fajankó!

— Halljuk a pletykát.

— Már mondom is. Tehát: A kis szőke művésznő azt ujságolja az öltözőben, hogy eladta a régi díványát.

Az egyik kollégánój megjegyzi:

— Persze sokat vesztettél rajta.

— Ellenkezőleg, édesem — felel a kis művésznő. — Sokat kerestem rajta.

MOLNÁR FERENCNÉL

„Nagyszerű kollégám, Bernhard Shaw.” — „Nem kotorászok halott könyvekben.” — „A budai lányt”-t a kályhába dobtam.” — „A színháznál nincs helye az önámításnak” — „Tudom, mi a kötelessége egy magyar írónak, akit a sors a világ fórumára állított”.

Molnár Ferenc mindig aktuális. Amit ír, amit mond: esemény, ahogyan írja, ahogyan mondja: élmény. Az „Egy, kettő, három” vígszínházi bemutatója előtt, amely egy általános izgalom forró számumjával veszi körül, meglátogattam Zsigmond uccai lakásán.

A könyvtárszoba, ahol ülünk és snapszozunk, legalább tizenhét méter hosszú és öt méter széles. Föl, egészen a mennyezetig díszkötésű könyvek ezrei sorakoznak, köztük rengeteg francia és német kötet. Külön szekrény őrzi Molnár Ferenc idegen nyelvű kiadványait. Angol, francia, német, svéd, norvég, olasz, spanyol és különféle szláv nyelvű „Molnár Ferencek”. A londoni és newyorki kiadások bibliofilek számára külön érték. Az író szeméi a régi fénnel csillognak, a zseni tüze izzik bennük, arca piros és rugalmas, harmincötéves férfit sejtet, mozdulatai viharosan lendületesek, hangja melegen simogató, dialektikája magávalragadó, — az egész ember egy nagy színészbe ojtott rétor benyomását teszi.

— Mondd csak, Ferikém, — kérdezem — milyen érzésed van, amikor újra meg újra látod a fiatalkori műveidet?

— Arra gondolok, mennyi darab tűnt el azóta a nagy színpadi süllyesztőben, ideszámítva néhányat az enyéim közül is. Huszonöt esztendő!... Hiszen egyik szezonról a másikra tűnnek el színdarabok és nagy dolog, ha egy darabot át lehet menteni a következő szezonra. Rohanó időket élünk. Minden változik, életformák alakulnak át, csak az ember alaptermészete marad a régi, ahogy a gimnáziumban tanultuk: Shakespeare azért halhatatlan, mert örök emberi szenvedélyeket szólaltatott meg. Az író ne keressen mást az emberben, mint magát az embert, ez legyen a témája, kutatásainak állandó tárgya, mert nincs rejtelmesebb, érdekesebb, izgatóbb valami, mint az ember.

Egy perc szünet. Egy pohár konyak. Cigaretta.

Azt kérdezem most:

— Nem foglalkozol azzal a gondolattal, hogy egyszer, valamikor történelmi darabot írsz?

— Nézd kérlek, öregem, a dolog így áll. Nagynevű kollégámnak, Bernhard Shawnak megadatott, hogy minden könyv, amit elolvasott, a fejében marad. Az ilyen embernek szabad írni történelmi színdarabot. De mit csináljak én? Már diákkoromban sem volt különösebb érzésem a történelmi adatok, számok és nevek iránt, hiába tanultam meg újra meg újra, elfeledtem, szóval átkozott rossz a memóriám. Mit tudom én, ha egy nagyobb történelmi drámakompozícióba mennék bele, amely — tegyük fel — III. Napoleon idejében játszik, ki volt akkor Svédország vagy Itália külügyminisztere és milyen politikát csináltak? Rengeteg sokat kellene összeolvasnom, amíg valahogy tisztában lennék az illető korról és biztos, hogy az a sok olvas-

mány ártalmára lenne az eredeti elgondolásomnak. Én megelégszem, amihez — állítólag — értek: a vígjátékírással és azzal a korrall, amelyben élek, illetőleg, amelyet átéltem. Például az „Olympia” ferencjózsefi miliójével nem kellett sokat bíbelődnöm, hiszen magam is kortárs voltam és azt hiszem, sokkal fontosabb és érdekesebb, amit az író a maga koráról tud és mond, mint az, amit akármilyen nagybecsű, de mégis csak halott könyvekből kotorász elő. A színház nemcsak ma, hanem higyjék el nekem, minden időben az élet tükre volt, azt mondhatnám: a színpad nem más, mint zszurnalizmus a művészetben. Mit csinálók én? Figyelem a mai embert, fürkészem, szimatolom a holnapi embert és minden képességgemmel azon vagyok, hogy életszagot adjak a vígjátékaimnak. Ezért is dolgozom olyan körülményesen.

Egy perc szünet. Egy pohár konyak. Cigaretta.

Valósággal legendás vagy — mondom — arról a heroizmusodról, amellyel már megírt műveidet megsemmisíteni vagy képes. Igaz, hogy egyszer egy egész darabot a tűzbe dobtál?

— Igaz. Háború előtt „A budai leány” címen négyfelvonásos darabot írtam és három felvonás már teljesen készen is volt. Néhány barátom a vígjáték egy s más hibáira figyelmeztetett. Beláttam, hogy ez a munkám nem sikerült. Irgalmatlanul széttéptem és a kályhába dobtam.

— Nem sajnálod? ... Hiszen valóságos Krónosz vagy, aki felfalja a saját gyermekeit.

— Amit egyszer eldobtam, az számomra megszűnt érték lenni. Egy dologgal tisztában kell, hogy legyünk: az irodalomban és százszoros mértékben a színháznál nincs helye az önámításnak. Itt nem hazudhatom magamnak a jó öreg Coué receptje szerint: ez a darab jó darab, ez a darab jó darab... Még azokat a barátokat is távol kell tartani magunktól, akik szeretetből dicséretet hazudnak az arcunkba. Bízást mondhatom: az ilyen jóbarátok sokkal veszedelmesebbek a színház világában, mint a kíméletlenül támadók. Hazug dicséret már nem egyszer döntött kudarcba kitűnő színpadi írókat. Tehát: fődolog az őszinteség! Ne csak ahhoz legyünk bátrak, hogy az igaztalan támadásokat elviseljük, hanem ahhoz is, hogy a túlzott vagy mondjuk ki kereken: hazug dicsérőket, mint a kullancsokat lerázzuk a nyakunkról.

— Heltai Jenőtől hallottam, hogy „A farsang”-ot kétszer írtad meg.

— Úgy van. Megírtam, aztán eldobtam és emlékezetből újra, de már akkor másként írtam meg. Ezt teszem majdnem minden darabommal. Talán neked is mondtam, hogy nemcsak a témáimat, hanem a darabjaim jelenetsorát és dialógusait valósággal kihordom magamban. Amikor íróasztalhoz ülök, már csak éppen papírra vetem, ami kiérett bennem. Az „Olympiát” például három nap alatt írtam meg. Igaz viszont, hogy utána félesztendeig nem vettem tollat a kezembe.

Egy perc szünet. Egy pohár konyak. Cigaretta.

*

Az irodalom és a színházról lassanként áttérünk a mi mindenütt jelenlévő, nyomasztó gondunkra: a magyar problémára. Molnár Ferenc azt mondja:

— Én a magam módján csinálók propagandát a magyar ügynek. Nem ünnepelettem magamat, nem toboroztatok deputációkat a pályaudvarokra, amikor megérkezem, én nem vagyok politikus, nem is voltam soha, hiányzik belőlem a politika iránt való érzék vagy inkább idegrendszer, de azt tudom, mi a kötelessége egy magyar írónak, akit a sors a világ fórumára állított. Newyorkban éppen úgy, mint Párizsban és Berlinben minden alkalommal felhívtam a velem érintkezésbe jutott kiválóbb emberek figyelmét Magyarországra és a magyar nép katasztrófájára, azokra a szörnyű igazságtalanságokra, amelyeket a világháború óta szenvedünk. Én ezzel a propagandával nem szoktam eldicskedeni s amennyiben tőlem függ, nem fogom megengedni, hogy ezért engem bármelyik honfitársam vállveregető elismerésben részesítsen, mert lelki szükségből teszem, szívesen és vérem parancsára, mint valami magától értetődő dolgot.

... Késő este lett. A könyvtárszobára hat óriási kandeláber, a szomszédos kék szalónra velencei kristálycsillárok pazarul árasztották a fényt. Nem túlzás, ha azt mondom, hogy száz villanykörte égett. Nyolckor ültünk le egy kis dohányzóasztalkához és majdnem tíz óra volt, mikor Molnár Ferenc idegesen rántotta ki zsebóráját és felkiáltott:

— Szent Isten! Kilenc órára ígérkeztem el vacsorára.

De azért még van ideje, hogy adomázzon, tréfáljon, érdeklődjön, kérdezősködjön. Csupa foszforeszkáló fiatalság, csupa sugaras élet a magyar irodalomnak ez a fejedelmi büszkesége, az egész világnak ez a nagy és nagyszerű szórakoztatója. Miközben lemegyek vele a lépcsőn, egy szurtos viceházmesternébe ütközünk. Ez a robotos asszony talán csak annyit tud, hogy Molnár Ferenc nagyságos úr fizeti a házban a legtöbb házbért. Ez rendben is van. De mért hogy Budapesten az irigység, a kortársi kicsinyesség és rosszindulat ugyancsak a jövedelmei szerint taksálja Molnár Ferencet? Minden művelt magyarnak éreznie kell, hogy a világhódító magyar géniusz, a huszadik század Moliére-je jár-kei itt a halandók közt, nem csupán egy szerencsés „dollármilliomos”.

MOLNÁR JENŐ

A hangos film a magas politikában

avagy: Végre megszólaltak
a suttogó baritonok —

— de csodák csodájára mind ugyanabból a hangnemből beszél.

Hogy a mi munkásságunk is részt vehet a kormányzásban, ha majd egy MacDonaldot, egy Snowdent, egy Hendersont termel ki magából? ...

Ne felejtsük el: minden országnak olyan zsidói és olyan szocialista vezetői vannak, amelyeneket megérdemel.

Kedves Drégely Gábor!

Ne meressz, kérlek, olyan nagy szemeket rám, amiért nyomtatásban érintkezem veled, holott minden délután ott ülünk egymás mellett a „Fészek” törzsasztalánál. Íróember létedre tudni fogod, hogy vannak dolgok, amikről csak írásban lehet nyíltan beszélni, én pedig, mint a nyilvánosság szolgája, tudom, hogy apró gonoszágoknak, tüszúrásoknak, kollégiális komiszkodásoknak egyetlen orvossága: a nyomtatott betű. Ne vedd rossz néven, hogy most egy kicsit a te bőrödön akarok igazmondó lenni, de ahhoz, hogy elhiggyék nekem, amit mondok, szükségem van rád meg arra is, hogy mint páciens jól viseld magad az operációs asztalon.

Mi is történt veled, kedves Drégely Gábor? Két világrekordot ért siker és néhány hangos félsiker után írtál egy darabot. Te vígjátéknak nevezed. Jó. Mondjuk, hogy így van. Ezt a vígjátékot szokásod szerint átnyújtottad egy író-kollégádnak, hogy nézze át, fésülje át, írja át, vagy írjon bele, hatoljon bele, sőt ötljön bele. Ezt a munkát, amely színpadi művekkkel szemben csaknem általános gyakorlattá vált az utóbbi évtizedben, becsületesen el is végezte Lakatos László. Idáig nem lett volna baj. A baj ott kezdődött, hogy a darabot előadták. Erről te nem tehetsz. A drámaíró sohasem felelős azért, ami a darabjával a megírás után történik. A drámaíró jóhiszeműen megcsinálja a darabját, igyekszik a tehetsége legjavát adni, — a többi a színház dolga. Te abban a hitben éltél, hogy a „Valaminek történni kell” jó és hatásos vígjáték. Senkinek sincs joga ezért neked szemrehányást tenni: Primo de Rivera is, Mussolini is, Bethlen is, MacDonald is szentül meg van győződve, hogy az ő politikája a legjobb, ami elképzelhető. És az államok kormányzása se kis dolog, Gáborkám. Ott válik el aztán a szív a májtól: mit mondanak mások? A föntnevezett urakkal szemben az ország, amely rájuk bízta magát, a színdarabíróval szemben a színházi vállalkozó, aki első és föllebbezhetetlen bírója a szerzőnek. Nos, te szalválva vagy: — a Magyar Színház előadta a darabot. Jól tette, rosszul tette? Adtak már rosszabb, sokkal rosszabb darabot is elképesztően nagy sikerrel. A magam részéről nem vagyok hajlandó mérgezett bicskanyelet döfni a kövér Bródy Pistába, amiért előadatta a darabodat. Mért, csak a Nemzeti Színháznak van rá privilégiuma? Sőt: nekem határozottan imponál, ha egy szubvencionélküli színház vágja bele a fejszóját egy hazai darabba. Színháznál sohasem lehet tudni, hogy mibe vágnak. Csak a kritikus tudja, hogy mit vág. De annak könnyű. A „kész”-be ül bele.

Téged most bántanak, kedves Gábor. Rajtad fenik a színházak körül nyüzsgő áltehetségek és álbenfentesek a poshadt pesti szellemességet. Jó téma vagy nekik. Az irodalom legfélreesőbb zúgaiban megmozdultak a poloskák. Megint jelt adnak a tehetetlenek. Hogy ők tudnak, ők pótensek. Tudnak csípni, marni, rágni. Akik esztendőkön keresztül egy ép mondatot, egy valamirevaló gondolatot nem tudnak kipréselni ázalag-agyukból, most sisteregnek, sziporkáznak, viccelnek. Alkotnak. De már rég figyelem őket: mindig csak veled kapcsolatban alkotnak. (Azokkal szemben, akiknek az ujságoknál szavuk vagy befolyásuk van, példátlanul gyávák.) Ha te nem írnál darabot, ők elhallgatnának. Te inspirárod őket, te csiholsz szikrát a taplólelekekből. Miért teszed ezt, Gábor? Miért írsz ezeknek darabot?

De hogy valami lényegbevágót is mondjak: ez a „Valaminek történni kell” olyan darab, hogy száz előadásig meg nem áll, ha... Most egy kicsit sok „ha” következik. Ha Khuen-Héderváry (az öreg) lenne a miniszterelnök, Sándor László a főkapitány, Rákosi Jenő a Budapesti Hírlap szerkesztője, Ráthonyi Ákos az ünnepelt bonviván... ha az emberek nem bornírt mozi-

darabokhoz vinnék a szórakozásra szánt pénzüket... ha az átlagos keresetnek nem a fele vagy kétharmada, hanem csak tizenöt-húsz százaléka menne a házbérre... ha senkise tudná ebben az országban, mit jelent az a jóvátétel... ha a Borsszem Jankó hasábjain ma is Titán Laci meg Kottlik Zirzabella szólalna meg. Szóval: nem benned van a hiba, kedves Drégely, hanem ebben a cudar világban. Minden megváltozott, csak te maradtál a régi. És ezért a megható, a bukásig önfeláldozó hűségédért és vilagsikereid ellenére is szüzen maradt jóhiszeműségédért teszem le előtted egy cinikus társadalom közröheje közben az elismerés babérját.

Hős vagy, Drégely Gábor. És minél többet és többször bukol, annál nagyobb hős vagy az én szememben. Tragédiát lehetne írni rólad, ha... De nem. Még azt kívánnád, hogy Lakatos László társaságában írjam meg. Vagy tévedtem?

GÖMBÖS GYULA ORESÁG

BUDAPEST

A NAGYÜNNEPEKRE HASON-
LÓ JÓKAT KIVÁNOK.

REB MENACHEM
CICESZBEISZER

A praktikusabb

- Maga is reumás?
- Igen.
- Na és mit csinál?
- Pakkolok és megyek Pöstyénbe.
- Akkor én sokkal kényelmesebben csinálom. Én Pöstyénbe megyek és majd ott pakkolnak.

Az útlevel-osztályon

Őszi táncrend

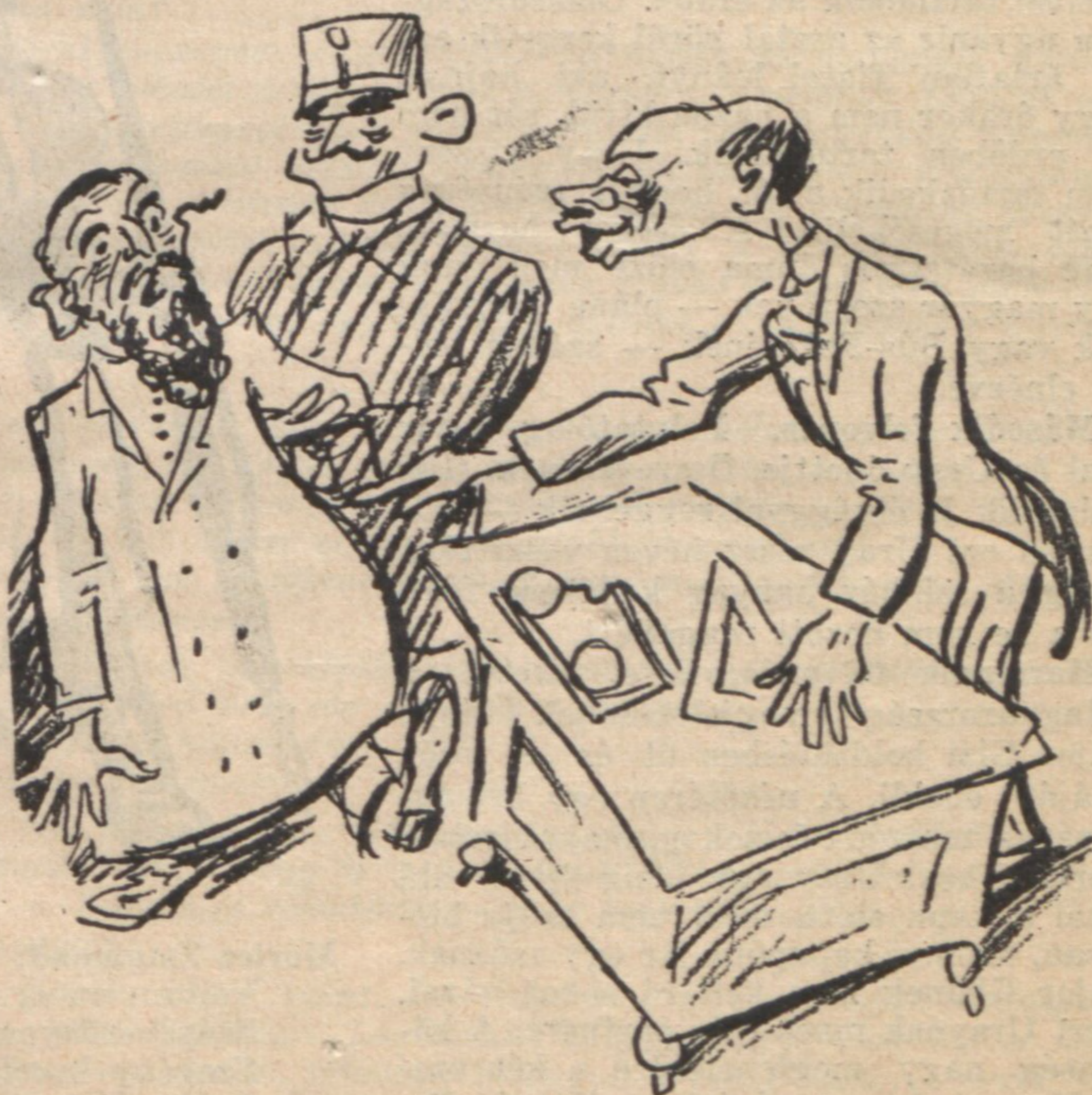
1. *Toborzó.* Já-
rja: Nagy Emil,
megjárja: aki kö-
veti.

2. *Körmagyar.*
Járja az inkasz-
száns.

3. *Lószőr-fox.*
Árlejt: a honvé-
delmi minisztérium

4. *Palotás* (à la
Károlyi). Az adó-
fizető polgárokkal
járatja a főváros.

5. *Rezgő csárdás.*
Táncolja az egész
ország. Az állandó
rezgetésről a ház-
bérrendelet és az
adóhivatal gondos-
kodik.

- Most akar maga Palesztinába menni?
- Miért ne? Inkognitóban utazok!

BORSSZEM JANKÓ A SZÍNHÁZBAN

KAMARA-SZÍNHÁZ Hajnalban, délben, este

Első felvonás. Miklós Andor, a „Reggel, délben, este” szerkesztője, Sebestyén Károly szalónjában megbeszéli Hevesi Sándorral, hogy „noch nie dagewe-sene” reklámot csinál Az Est-lapoknak. Hevesi megbízza Bálint Lajost, hogy keressen ki a Nemzeti Színház könyvtárából egy testhez, illetve Esthez álló anyagot. Mit kapok érte? — kérdezi Bálint. A Dárius kincsét — mondja Hevesi. Erre Bálint előkotorja Dario kincsét, Dario Niccodemi darabját, amelynek „Hajnalban, délben, este” a címe. Nyomban elküldi franco a fordítónak, Di Francónak, aki bebizonyítja, hogy úgy is lehet olaszról magyarra fordítani, hogy az ember olaszul is tud. Bajor Gizi megkapja a szerepet és mikor megtudja, hogy az egész darabot Uray Tivadarral kettesben játssza végig, hálából előfizet Az Est-lapokra. Uray óvatosságból az Esti Kurirra és az Egyenlőségre fizet elő, mert mit lehet tudni... Ezzel megkezdődik a játék. Uray hajnalban Bajor Gizivel találkozik az erdőn. Olaszországban ugyanis az asztal körül kergetik azt az ártatlan fiatal leányt, aki hajnali négy órakor nem a házon kívül, sőt nem az erdőben tartózkodik. Uray viszont nem tartózkodik attól, hogy a szépséges Gizit megcsókolja. A csókot harminc perc barátságos duma előzi meg, ami egy magyar szerzőnek — pláne Drégelynek vagy Bús-Feketének — szépen lenne elnézve.

Második felvonás. Folytatólag Bajor Gizi és Uray duettje. Összevesznek. Gizi tudniillik jó étvágygal reggelizik — délben és ezt Uray rossz néven veszi tőle, pedig a színház hanyag kellékes felelős a be nem hozott reggeliért.

Harmadik felvonás. Este, illetve a „Magyarország” megjelenésének ideje. Bajor Gizi holdsütésben ül és „A szűz imáját” énekli. A nézőtéren egy krisztinavárosi matróna felzokog, majd elrohan Voronoffhoz. Uray egy ideig fel s alá sétál a kapu előtt, mert nem tudja biztosan, mennyi kapupénz jár egy szűznek. Bajor Gizinek nem kell rá sokat várni, mert Uraynak nincs más partnere. A közönség nagy meglepetésére a két szereplő a végén egymásé lesz. Molnár Ferenc egész biztosan más megoldást csi-

nált volna, mert ha nála egy férfi és egy nő az első felvonásban csókolódnak, akkor a harmadik felvonás végén már három szereplő van. A darabnak az a csattanója, hogy Bajor Gizi Az Est-lapoknak csinált reklámért kivételesen annyi sor méltatást kap, amennyit Gombaszögi Frida szokott kapni a huszonötödik előadás után.

MINDEN KRITIKUS ANNYIT
VESZÍT A SÚLYÁBÓL, AMENNYIT
AZ ÁLTALA KINYOMTATOTT
HAZUGSÁG NYOM.

„Szépasszony kocsisa”

Móricz Zsigmond:

Voltam én is valaha
Szépasszonynak kocsisa.
Szegény kocsis... kell is a'!
Soffőrrel hajt a Zsazsa,
Nem felejttem el soha...

Méltóságosok és kegyelmesek közt vacsorán, egy budai villában

Barátom, a híres professzor, aki budai villájában fényes háztartást vezet, a hosszú nyár után a mult csütörtökön látta ismét vendégül meghitt társaságát. Kivételes helyzetemnél fogva én is jelen lehettem a gazdagok és tekintélyesek intim összejövetelén. Sietek elárulni, hogy ezt a kivételes helyzetet egyedül a szmókingomnak köszönhetem. Barátom, a híres professzor, ugyanis a szellemi hivatások képviselőjére nagy súlyt fektet, a világ minden kincséért nem hagy ki egy író, vagy legalább is egy szerkesztőt, — ez hozzátartozik a szalónélethez, mint ahogy az egyszobakonyhás lakáshoz hozzátartozik a poloska. Szmókingja pedig már csak kevés kollégámnak van. Az enyém is vagy tizenöt esztendő, hála annak a békebeli kultúrfőlénynek, amely lehetővé tette, hogy a magamfajta tehetségtelen antipanamista is hozzájusson a zsiradékügyönkök esti díszruhájához.

Mondom, megjelentem az elegáns budai villában és gyönyörűséggel telt meg a szívem, amikor a szmókingba öltözött urak és az estélyi ruhába vetkőzött hölgyek válogatott csapatát láttam gyülekezni az egymásba nyíló négy teremben. Nem vagyok ruhaszakértő, de egy idejű vagy tavalyi szmókingot a húsz év előttől, egy divatos estélyi toalettet a mult évitől meg tudok különböztetni. Az urakon és a hölgyeken vadonatúj ruha feszült. És vadonatúj volt ott minden. Az urak és a hölgyek cigarettatárcája, a hölgyek ékszere, retikülje, sőt a csípő- és lábformájuk, a szájuk és szemöldökük ívelése, meg a hajuk színe is. Határozottan jól éreztem magamat. Szerettem látni a megelégedett, boldog embereket. Sokszoros öröm ez ma, amikor annyi az elégedetlenség és sok százezren már a kenyérüket is csak a boldogtalanság sójával tudják ízesíteni. Ha százezreknek nem jut vacsorára, legalább néhány ezer éljen jól, na nem?

A professzorné félórai csevegést engedélyezett a díszes társaságnak, aztán asztalhoz terelte őket. Alig másfél óráig tartott a vacsora, amelynek fogásai — ahogy mondani szokták — a konyhaművészet remekei voltak. (Ha nagyképű riportot írnék, rögtön Brillat-Savarin mester nevével henegeznék el, mint amaz író társaim, akik józsefvárosi kiskocsmákban étkeznek és — Brillat-Savarinról álmodnak, illetve álmodnának, ha a kiskocsmák kosztja aludni hagyná őket.) A parfétoronyok már ledőltek az ezüsttálcákon, a fiatal méltóságos asszonyok mohón cigarettára gyújtottak, a feketekávé illatos gőzét három espresso-gép ontotta... a társaság kisebb csoportokra oszlott.

Abban a szerencsében részesültem, hogy egy híres közéleti méltóságos úr tüntetett ki bizalmas társaságával a középső szalón egyik hangulatos loggiájában.

— Te a nyilvánosság embere vagy, öcsém, — mondta, nagyot fújva a házigazda havannájából. — Mit szólsz ehhez a legújabb panamához?

— Nekem a panamákról csak általános véleményem van — feleltem. — Mindig azok szidják, akik nincsenek benne.

— Tévedsz, öcsém. Már azok is szidják, akik benne vannak. És tudod, miért? Mert újabban nagy a rizikó, ami vele jár és kicsi a haszon.

— Rizikó? Hogy érted ezt, könyörgöm.

— Úgy, hogy ti mindent lelepleztek.

— Hogy mink?... No, de kérlek... Egyelőre majdnem minden kollégám szabadlábban van, ami annyit jelent, hogy a panamáknak kilencvenkilenc percentje nemhogy leleplezve, de — hogy úgy mondjam — még csak pedzve sincsen.

A méltóságos felkacagott:

— Hát ügyesek a fickók, annyi szent. De valamikor ti ügyesebbek voltatok, fiúk. Annak a hótiszta jellemű Lukács Lászlónak is hogy felfújtatok azt a kis kincstári házeladását. Szegény, drága, istenben boldogult Déry Zoltán... erről az emberről mondta, hogy „a világ legnagyobb panamistája”. Mára a doktor Országffy hátagombolós kisfiához iratkozhatna be magasabb iskolára.

Most tölcserért formált a tenyeréből.

— Ide hallgass, öcsém. A patkószögek körül van valami... Nézz utána. Óriási botrány. Többet nem mondhatok.

Patkószög?... Szöveget ütött a fejembe, de csak pár percre. A méltóságos úr fölkel, engem pedig egy bankár húzott félre a sarokba.

— Mit mondott az a panamista? — kérdezte.

— Valami patkószögekről beszélt...

— Ugyan! — nevetett a bankár. — Ilyen üzlet egyáltalán nem is létezik. Félre akart vezetni a vén lóköető. Mért nem beszél az anyacsavarokról?

— Anyacsavarok? — hüledeztem.

— Tudniillik ő nyakig ül benne az anyacsavar-panamában. És azért beszél neked patkószögekről, hogy elterelje a figyelmedet az anyacsavarokról. Érted?

— Most már igen. Szóval a patkószögek...

— ...csak az ő fantáziájában vannak.

— Na, gondom lesz rá, hogy azok a patkószögek másutt legyenek a méltóságos úrban.

A bankár megszorította a kezemet. Ezt a szorítást nem nagyon helyeseltem. Az ő kezét kellene megszorítani. De úgy, hogy ne tudjon vele nyulkálni — a nikkelezett kilincsek után. Mert — mint pár perc múlva egy másik bankártól hallottam — az ő keze van benne a nikkelezett kilincspanamában.

Egy nyugalmazott miniszter érdeklődött azután nálam a magyar író kereseti viszonyairól.

— Azt hallom, — mondta — száz- és százezer pengőket kerestek Amerikában. Ti nem panaszkodhattok.

— Isten ments, — feleltem. — A magyar írónak igazán fényesen megy. De így is kell lenni. Olyan világot élünk, amikor az író, a művészt illeti az első hely. Hát ezt meg kell fizetni. Bizony.

— Amerika győzi, — legyintett a kegyelmes. — Mondd, mennyi jut egy-egy emberre?

— Az nem egyforma. Az egyiknek félmillió pengő, a másiknak — ebédeltetési akció és szabadjegy a hajléktalanok menhelyére.

— Ne mondd... Hát ez hogy lehetséges?

— Úgy, kedves excellenciás uram, hogy az írók tömegesen kiszorultak az őket megillető munkahelyekről. A legtöbb ujságba stílustalan senkik írják a vezércikket, de már a másod- és harmadcikkeket is. Képviselők és érdekképviselők tegnapi mára publicisták lettek. A békebeli könyvatos lapok stílusa a nagy lapkiadók szívességéből irodalmi színvonallá avanszált. Sikerült is leszoktatniok a publikumot a vezércikkolvasásról. Az írók hetilapok és folyóiratok keskeny hasábjaira menekültek. Aki nem fér el, az — ha van még egy rend jó ruhája — Berlinbe megy, ha már mindenből kikopott, az egypengőpumpolás kálváriáját járja, amelynek utolsó stációja — a Duna. Part és korzó nélkül. No, de hagyjuk ezt a szomorú témát.. Hogy vagy, kegyelmes uram?

— Köszönöm. Tegnap kötöttem szerződést egy könyvkiadóval, aki kiadja az emlékirataimat. Kétezer pengő előleget kaptam.

— Gratulálok. És egyébként?

— Lemondtam a „Koporsókészítők és mirtuskoszorúgyártók beszerzési és fogyasztási szövetkezetének” elnökségéről.

— Miért, ha szabad tudnom?...

— Tudod, a két másik szövetkezet miatt, amelyiknek szintén az elnöke vagyok. Nincs annyi időm.

— Hogy-hogy? Hiszen régi nyugdíjas vagy, kegyelmes uram.

— Igen, igen, de három bankba is bejárok hetenként egyszer-egyszer. Nagyon be vagyok fogva, öcsém. Az ötezer holdas birtokommal is kell törődni egy keveset.. Nehéz az élet.

— Én nem panaszkodom, kegyelmes uram. Már mért panaszkodnám? Harminckét éve vagyok ujságíró és ha az a valorizációs jó isten megsegít, tizennyolc év múlva állítólag kétszáz pengő havi nyugdíjat kapok. Viszont igaz, hogy én fizetem be a nyugdíjat odáig és nem az adózó polgárság. Nekünk jól megy... vagy nem gondolod, kérlek alássan?...

A lacsony, jóltáplált, karaktertelenül vizes arcú kegyelmes úr volt a következő partnerem. A fiatalabb korosztályból való. Valamikor író akart lenni, de nem tudta becsapni a szerkesztőket, akik a harmadik riportjánál vagy karcolatánál rájöttek a gyógyíthatatlan antitalentumára. Tehát politikus lett, nagy állásokba tolt fel magát és mikor a hatalma tetőfokán volt, azok az ujságírók, akik lerúgták az Olimpusz kapaszkodójáról, ráakasztották, vagy inkább rásikkasztották a Tisza István tógáját.

— Na, mi az ujság? — kérdezi.

— Nagy ujság van, — mondom. — Azt beszélnek, hogy a kormány törvényjavaslatot készít, amellyel megvonja a nyugdíjat mindazoktól a volt nagyállású köztisztviselőktől, akiknek legalább évi százezer pengő jövedelmük van.

Az excellenciás ember elsápadt.

— De hiszen ez... — hebegte.

— Nem kell megijedni, kérlek alássan, hiszen ha jól tudom, te...

— Persze, persze... — kapkodott a szó után. — Engem ez nem érdekel.

— Na, látod, kérlek alássan.

— ...Mert nekem, ha bőven számítom, csak kilencvenötezer pengő tiszta jövedelmem van.

— És tízezer hold prima földed, — tettem hozzá, sarkon fordulva.

...Még tíz percig maradtam a díszes társaságban és hevenyében kiszámítottam, hogy ha a multimilliomos volt miniszterek, államtitkárok, diplomaták, főispánok, stb.

— Nyugateurópában dívó „destruktív” szokás szerint — nem kapnának nyugdíjat, minden tüdőbeteg magyart szanatóriumban lehetne kezelni.

Alom, édes álom...

Molnár Jenő

Bud János és Barabás Lóri frakkja

Kedves Borsszem Jankó!

Barabás Lórántot, a bohémvilág népszerű Lóriját egy kis baleset érte a minap: végrehajtó jelent meg a lakásán, mármint az albérleti szobájában és a frakkját elvitte adóba. Lóri dúlt-fúlt, de törvény törvény és a frakk elvált a gazdájától.

Itt valamit tenni kell, — gondolta Lóri, csak arra az egyre nem gondolva, hogy a hátralékos adóját kifizeti. Eszébe jutott, hogy Bud János jóban van Friedmann Ernő egyetemi tanárral, aki sűrűn ad pénzügyi tanácsokat a miniszternek, Friedmannak viszont egy színész ismerőse van, aki sem egy kis észért, sem egy kis pénzügyi tanácsért nem megy a szomszédba. Lóri fölkereste a színésznőt és ezt mondta neki:

— Kérlek, mondd meg a Friedmann Ernőnek: mondja meg annak a Budnak, hogy ha az én frakkommal akarja szánálni az országot, akkor — vallja be nyíltan a tehetetlenségét.

Egy hét múlva visszakapta Barabás Lóri a frakkját.

Kner Izidor szöglete

Ebben a rovatunkban Kner Izidor, a híres gyomai tréfamester rébuszait közöljük. Aki megfejti, tartsa meg magának az édes titkot. Aki nem tudja megfejteni, de kíváncsi rá, annak zárt levélben megírjuk, ha válaszbélyeget küld. Aki ilyent vagy ehhez hasonló zamatosat tud, küldje be nekünk. Az első Kner-féle rébusz itt látható:

BALTAZÁR, DEBRECEN
MEGKAPTAM PÜSPÖK ÚR 12
PONTJÁT. EGY PONTYOT BEVET-
TEM, A TÖBBIT SÜSSE MEG!
BETHLEN

Karinthy és a négy szobor

A lágymányosi úton új ház épül. Három férfi megáll a ház előtt és hangosan vitatkozik. Arra megy Karinthy Frigyes és figyeli a diskurzust. A ház bejárata fölött éktelenkedő négy szoborról folyik a vita. Nem tudják megállapítani, mit jelképeznek a szobrok.

— Uraim, — mondja Karinthy — ezek a szobrok az öt érzékszervet ábrázolják.

— Hogyan? — hangzik egyszerre háromfelől. — Hisz itt mindössze négy szobor van.

— Ép azért, — felel Karinthy. — Hiányzik ugyanis az ötödik: az ízlés.

Kedves Borsszem Jankó!

A férj váratlanul hazajön és feleségénél találja a házibarátot. Szigorúan kérdőre vonja. A házibarát erélyesen visszafelel:

— Mi a fene? — támad rá a férj — még magának áll feljebb?

— Ne csodálkozz rajta, — csitítja a felesége — hiszen fiatalabb, mint te!

A Társadalom- biztosító felhőkarcolója

— Nézz csak oda fel! És még azt mondják, hogy a népjólét mélypontján áll a mi társadalmunk.

Hova tűnt az aszpirin?

A közönség körében kínos megütközést keltett, hogy majdnem minden budapesti gyógyszerertárban kifogyott az aszpirin. Utánajártunk a dolognak és megállapítottuk, hogy titkos kezek tömegesen vásárolták össze a raktáron lévő aszpirinkészleteket. Még behatóbb nyomozás után kiderült, hogy ezt a rengeteg aszpirint Bud János kereskedelmi miniszter részére vásárolták össze. Bud ugyanis kijelentette, hogy az ő feje fog fájni elsősorban, ha az ipart és a kereskedelmet bármely oldalról sérelem éri.

Este a ligetben

Egy szép októberi este a ligetben erősen magához szorítja a fiatal ember a vele sétálgató leányt, aki kiabálni kezd:

— Segítség! Segítség!

A fiatalúr megnyugtatta:

— Ne kiabáljon, nem kell nékem segítség.

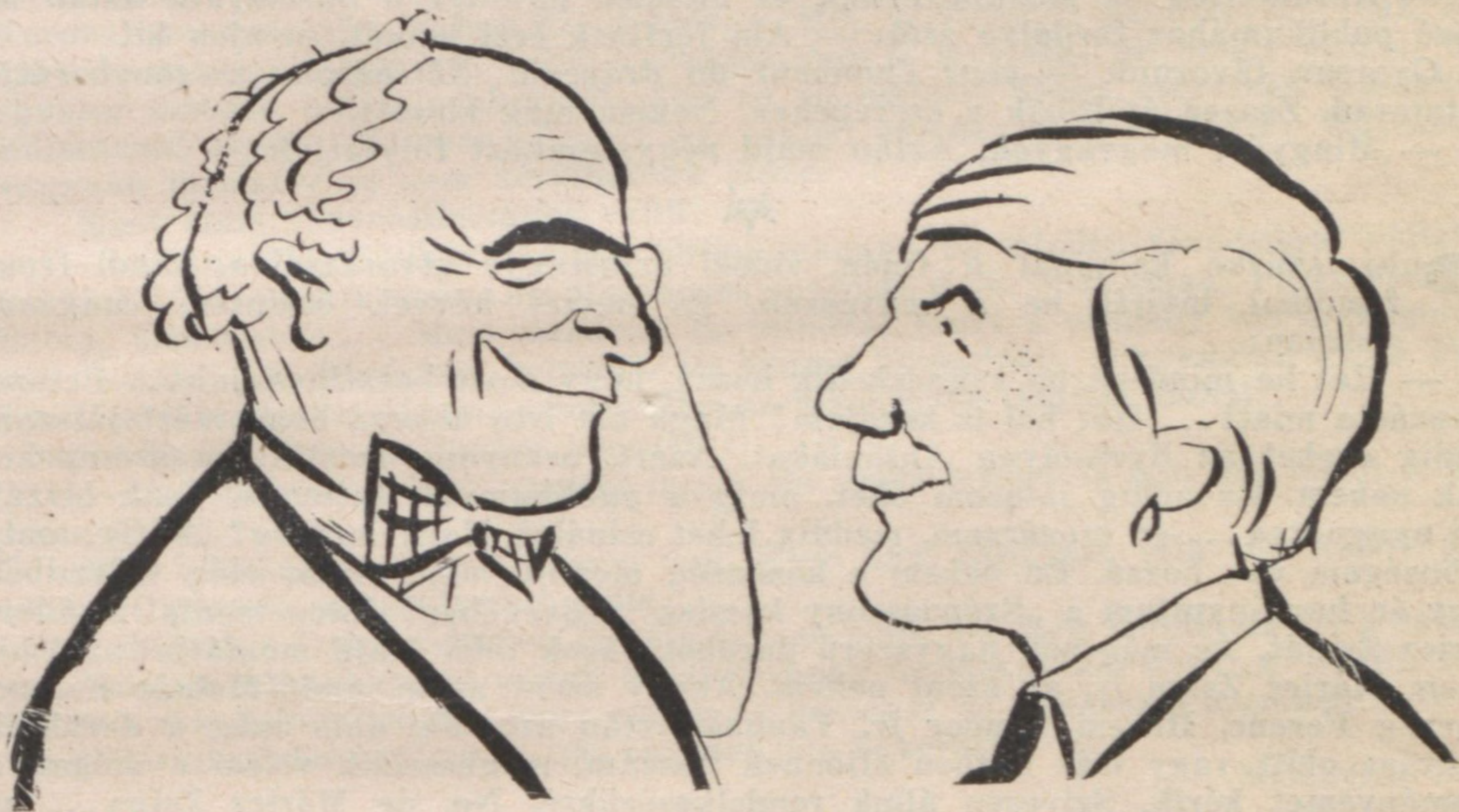
Fedák Sári

meghívott vitaestére

*A „Borsszem Jankó“ nyiltlevelére nyiltlevéllel fog felelni.
„A kormány helyében én bizony kibérelném magamnak
azt a Fedák Sárit“*

**„Rózsahegy Kámán az én reménytelen
szerelmem“**

„Rendezőt a pesti színpadoknak!“

A Borsszem Jankó mult számában nyiltlevelet írtam Fedák Sárinak. Szépen megkértem az ő hű közönsége nevében, amelynek magam is egyik atomja vagyok, hagyja abba a bővérű, káromkodó, ide-oda teremtettéző magyar nagyasszony (inkább álnagyasszony) klisészerű színpadi alakítását. Fedák Sári elolvasta a levelet, aztán üzenetet küldött, hogy beszélni akar velem. Na, gondoltam, szépen vagyunk. Mit fogok én hallani attól az okos Fedáktól, mit fogok én kapni attól a temperamentumos Zsazsától!

Diákos elfogultsággal léptem be a Magyar Színház Wesselényi uccai kiskapuján. Bejelentettek a művésznőnél. Az öltöző nyitott ajtaján keresztül, amelyet lenge függöny takar el a folyosón járókelők szeme elől, telt frissességgel csattan ki Fedák hangja:

— Egy pillanat, kedves...

És egy pillanat múlva már megcsókolom a Zsazsa kezét, amelyben tüzes vasat szorongatott. Első rémületemben azt hittem, nekem szánta, de nyomban föllélegzettem, amikor a tüzes vasat a tulajdon szőke fejéhez emelte és szaporán fodoritani kezdte a haját. A „Szépasszony kocsisá“-nak a szépasszonyát szépítgette. Az öltöző minden sarka, a pamlag, a székek, az állóhelyek el voltak foglalva. Telt ház, mint mindenütt, ahol Zsazsa jelen van. Nagynehezen pótszéket szorítanak a számomra. És kezdem:

— Eljöttem a vitaestére, drága Fedák Sári.

— Jaj, kedves Molnár Jenő, én nem így szeretném, hanem odakint nálam,

Szentlőrincen... mert nagyon sok mondanivalóm van arról, amit maga a „Jankó”-ban fölvetett. Nagy téma, érdekes téma. Tudja mit, majd írok magának. Válaszolok a nyiltlevelére. Meglátja, jót fogok írni.

— Hiszen ha nekem maga lehetne a munkatársam, Zsazsa!... — sóhajtok fel a szerkesztő nosztalgiájával ama bizonyos munkatárs után, aki a lap példányszámát egy csapásra megtízszerezi.

Közben jönnek-mennek. Fedák még mindig a haját kolnizza, egyszerre két-három kérdésre felel, szerzőket fogad egy-egy pillanatra, utasítást ad a színház bekukkantó embereinek, viccet dob oda egy barátnőjének, megtárgyalja a dunántúli hangversenykörútját az imprezárióval, ezt meg azt kéri az öltöztetőnőjétől, nekem pedig ezt mondja:

— Higyje meg, engem félreismernek. Azt mondják, az agyammal dolgozom. Dehogy! Én semmihez sem értek. Én ösztönember vagyok. Ez a darab hús itt (és most nagyot üt a mellére, a szíve fölé) ez az én kincsem, ez dirigál engem. Hogy én dramaturg akarok lenni... hogy én belenyúlok a Móricz Zsiga darabjába?... Jut is az eszembe!

Az ügyelő nyit be:

— Nagyságos asszony, kezdhethük tíz perc múlva?

— Kezdhethetek — mondja Fedák és hirtelen lerántja a harisnyáit, aztán az öltöző publikumához fordulva szól: — Aki férfinak érzi magát, menjen ki!

Gyorsan távozunk — pour l'honneur du drapeau. Két-három asszonybarátja bentmarad. Zsazsa átöltözik a szerepéhez. Nekem még kiszól:

— Mingyárt megvagyok. Aztán majd négyszemközt folytatjuk.

Puha szürke kalappal a fején, vidéki úrihölgygé átvarázsolva, kandi frou-froukkal invitál be a művésznő. És beszél hévvel, őszintén, magával sodróan:

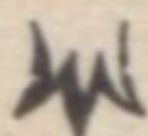
— Hát ha mindenáron ragaszkodik hozzá, hogy most beszéljünk... Persze, a lapzárta miatt... Hát hol is kezdjem? Maga azt írta nekem, hogy mért játszom mindig ezeket az ilyen-olyan Antóniákat. Azért, aranyom, mert ilyen szerepeket írtak nekem. És addig játszom őket, amíg a publikumnak kellene. Csak bízzák rám nyugodtan... én megérezem, meddig lehet csinálni. Hogy meddig? Addig, amíg közönségem van hozzá. Én nekem a közönség mondja meg, mikor elég valamiből. Hogy én hozzányúltam a „Szépasszony kocsisa” szövegéhez? Isten ments! Imádom Móricz Zsigát. És még sok nagyszerű darabot várok tőle. Majd meglátja... Amit nekem Móricz Zsiga ír, az szent nekem. Ahogy szent az is, amit Molnár Ferenc, Herczeg Ferenc, Hevesi Sándor ír. Vannak aztán szerzők, akik még a darabjuk megírása előtt vagy írás közben eljönnek hozzám, megbeszélnek velem a dolgot, a véleményemet kérik. Szívesen állok rendelkezésükre. No, de Móricz Zsiga... az más. Ne fogják rám, hogy én értek a dramaturgiához. Elég, ha a mesterségemet értem. Dramaturg? ... Persze, kell dramaturg, de mennyire kell. Rendező is kell. De mennyire kell. Rendezőt, rendezőt a pesti színpadoknak! Ami engem illet, azt szeretném, ha egészen felelőtlenül dolgozhatnék. Ha nem jönnének avval, hogy ötvenes szériát várnak tőlem, ha úgy lenne, mint volt régen, amikor rendes reper-toárt csináltak a színházak és nem akasztották egy színész nyakába a felelősséget a sikerért vagy a kudarcért. Ha úgy lenne, mint volt akkor, amikor Beöthy László rámparancsolt, hogy ezt vagy azt kell játszanom és én szótfogadtam, de nem is voltak kíváncsiak a véleményemre. Gyakran megesett, hogy amit magam a legrosszabbnak tartottam, abban volt a legnagyobb sikerem. Hát hagyjanak most is felelőtlenül dolgozni. Elég volt a hendikepből! A legnagyobb boldogság az volna, ha mindig más és más couleurjét mutathatnám meg annak, amit mint színész tudok. Változatosságot, minél több változatosságot! Most például operettet fogok játszani. Jókedvvel csinálom, mert már rég nem operetteztem. Majd csak eljárja a tangót valahogy az a Fedák Sári, ugye, kedves...

Kopognak. Az ügyelő szól be:

— Elkezdtek.

— A színpadon folytatjuk — mondja Fedák és lerázva magáról barátot, látogatót, nőt, férfit, jön velem a színpad felé. Bámulatos idegrendszer. Olyan nyugodtan beszél tovább, olyan fegyelmezettek a gondolatai, olyan csiszoltak a mondatai, mintha szerzői utasításra és sűgő után csinálná. Színész? Ez keveset mond. Ember? Ez nagyon általános.. Talán őseMBER, őstehetséggel kibélelve.

Ebben az idegeket cafatokká tépő világban, amely addig mímeli a lázat, amíg csakugyan kiveri a lázas verejték, ebben az édes-mocskos világban, ahol a pakfón különb, mint odakint az arany, a pierre de Strasse vakítóbb, mint az angol királyné diadémjában az indiai Kohinoor az ő több mint száz karátjával, ebben az Istent utánzó, embert és életet formáló, festékekkel és reflektorral, zenével és tánccal és a hang igézetével s mindenféle nyomorult, de nagyszerű alkotáspótlékkal dolgozó laboratóriumban, aminek „színház” a gyűjtőneve, úgy áll meg ez az őseber-asszony, mint Triton a csapkodó, lázongó hullámok sodrában, amelyeket felkavar, hogy aztán lágy melódiával megszeli.

A színpadon kezébe nyomnak valami faágot, a szerephez való kelléket. Ez annyit jelent, hogy minden pillanatban fölcsendülhet a végszó. És Fedák Sári változatlan hidegvérrel beszél:

— Maga az előbb az „Amazon”-ra emlékeztetett. Ott az volt a hiba, hogy a Belvárosi Színházban játszottam. Tudja, hogy éreztem magam? Mintha penetráns lennék azon a kis színpadon. Túlságosan ráfeküdt a lényem a színpadra, a nézőtérre. Mikor a kezemet kinyújtottam a rivalda felé, az volt az érzésem, hogy a Koronaherceg uccába lógnak ki az ujjaim. Hja, a Nemzeti Színház!... Igaz, hogy háromszor annyit keresek, mint a Nemzetiben a legelsők, de mégis érzem, hogy egyszer ezüstös hajjal odakerülök. Ott az én helyem. Hogy szeretnék Rózsahegyi Kálmánnal együtt játszani. Tudja, ez valami reménytelen szerelem. Egymásnak vagyunk teremtve és nem kerülhetünk össze.

Most kissé rapszódikusabbá válik:

— Csupa idegmunkát végzek, töröm magam, de minden fáradságot vállalnék, ha külföldön hirdethetném az ötszázéves magyar dalt. Milanóban, Párizsban, Berlinben, Londonban... Mert mindent, de mindent ezért a szegény kis országunkért kell csinálni. A kormány helyében én bizony kibérelném magamnak azt a Fedák Sárit és kiküldeném idegen országokba az ötszázéves magyar dallal.

Az ügyelő jelt ad. Zsazsa búcsuzik:

— A többiről odakint Szentlőrincen. De azért levelet is kap ám tőlem a Borszem Jankó.

Egy pillanat és már a színen van. S én úgy állok ott, mint az Arany János elbűvölt gyereke a szivárvány előtt.

Lehetetlen Fedák Sárinak mindig igazat adni. De még lehetetlenebb a mai kor primadonna-collstokkjával mérni. És (akárhogy utálok a sok nyílt „e” betűt, mégis leírom) a leghetlenebb, hogy ennek az asszonyi és színésznői zseninek a varázsköréből szabadulni tudjon az, aki egyszer oda bekerült.

MOLNÁR JENŐ

SANYARÓ VENDEL hosszúnapi nyögései

— Egyszer egy esztendőben én is a zsidókkal tartok: hosszúnappkor együtt koplalok velük.

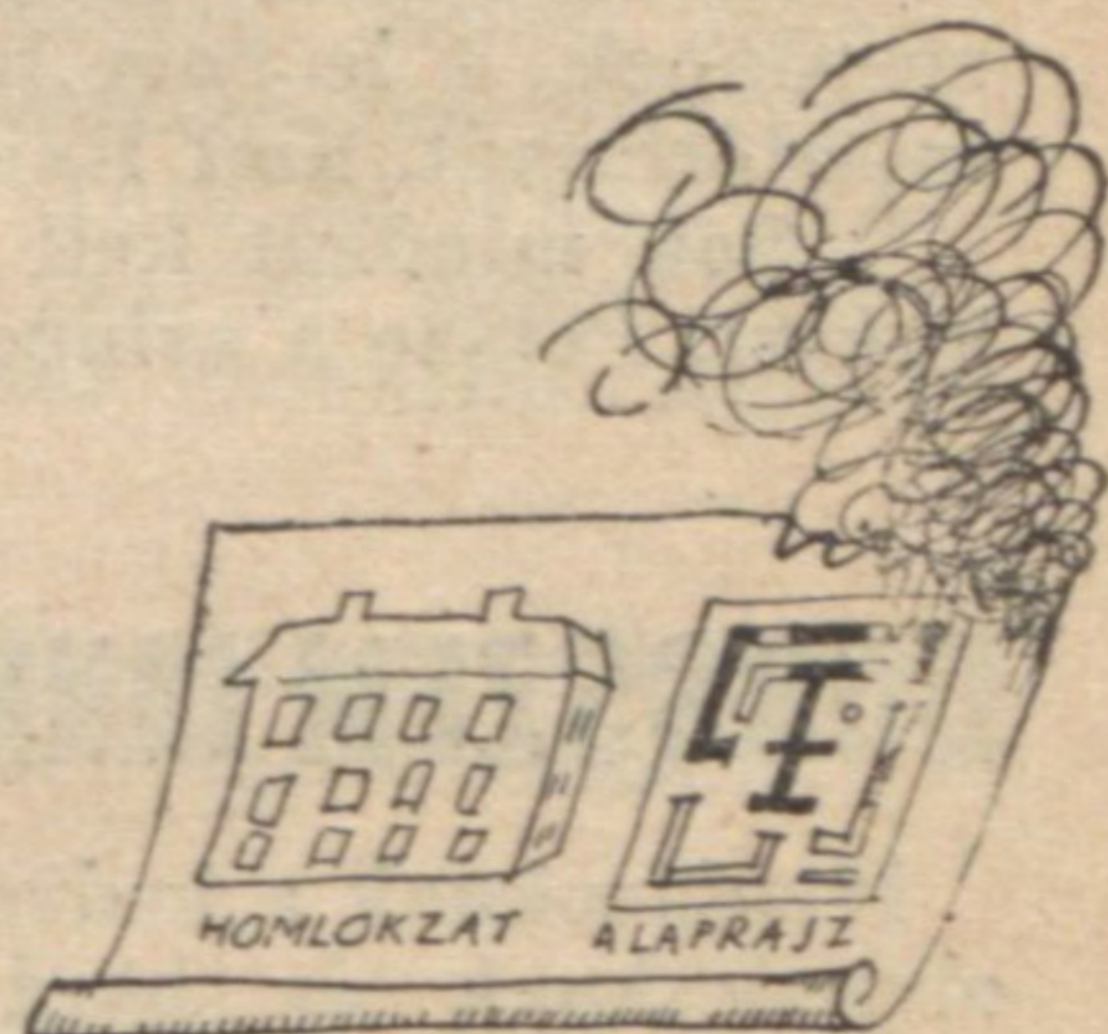
— Ilyenkor látni csak, milyen jól megy a keresztény vendéglősöknek: a különszobák tele vannak bőjtölő zsidókkal.

— Igaza van a közmondásnak: több (hosszú) nap, mint kolbász.

— Hosszúnappkor a szegény zsidók a csillagot, a gazdag zsidók a sztárt várják.

— Csak egy napig szeretnék Pesten vendéglős lenni: a zsidók hosszúnappján. Egész esztendőre szánálva lennék.

Új színházi szabadalom

Egyik pesti színigazgató érdekes találmányra kért szabadalmat. A találmány lényege: az állandóan üres színház, mászóval: a folytonégő színház. Bús-Fekete László most ellentalálmányon törli a fejét, de egyelőre úgy őrzi a titkot, mint valami „Zsákban macská”-t.

Kedves Biller Irén! Kedves Szokolay Oli!

Maguk ketten, édesek, egy-egy új darabban egy-egy kislányt játszottak. Ugyanakkor Bajor Gizi is játszott egy ilyen érintetlen teremtést a Kamaraszínházban. Mind a három lányt megnéztem és az a benyomásom, hogy csak egy volt köztük érintetlen, illetve hogy csak egy tudta ezt elhíttetni velem, közönséggel: a Bajor Gizi. Pedig ő kétszer is férjhez ment. Hogy lehet ez?

Úgy lehet, Irénke és Oliká, hogy vannak színésznők, akiknek negyvenéves korukban is elhisszük, hogy az ártatlanság pírja lángolja be az arcukat és vannak színésznők, akiknek arcán tizenhét éves korukban is csak a festék jelzi a szüzeség őszibarackszínét. Ez egyéni dolog és lehet az a negyvenéves színésznő viharvert szerelmek dúlt alánya, akkor is szüzlány a színpadon és lehet az a színésznő de facto (lekopogva!) érintetlen leányzó, nem hiszem el neki, nem én, még ha a színiakadémiai bizonyítványa mellé egy másik bizonyítványt csatol is.

Maga, aranyos Biller Irén, egy vérbeli, mulatságosan bursikóz, pajzán és a féktelenségében is szívet derítő szubrett. Ettől a szubrettől nem kívánok érintetlenséget. Semmi közöm hozzá. Maga, angyalian szőke Szokolay Oli, egy szilaj, ugra-bugra, vidáman szökellő táncos szubrett. És ettől a szubrettől még kevésbé kívánok hamvaságot. Hogy a csodába vállalhatták hát el egyrészt a Drégely—Lakatos-darab, másrészt annak a nem tudom én hogy hívják angol operettlinek a szüzeleányszerepét? És ha már a naiv direktort, a rendezőt képesek voltak ravaszul beugratni a szüzség illuziójába, mért nem kérdezték meg az első embert az uccán: mondja csak bácsi, elhiszi maga nekünk, hogy szüzek vagyunk? (Notabene: az nem diffamáló, ha egy férjezett művésznő csakugyan asszony.) De maguk ezt elmulasztották és összeszedték minden tehetségüket és — nem is olyan régi — emléküket, hogy a szerepükben stílszerűek legyenek.

A színpadon ez a stílszerűség úgy jött ki, hogy maga, drága Biller Irén, úgy feküdt oda a nagy író pamlagára az első felvonásban, hogy a színpad fele megtelt a kontra-embonpointjével. (Tudnia kell, művésznő, hogy a színpad mindent felnagyít.) Maga pedig, édes Szokolay Oli, úgy dobálta hátrafelé a lábait, hogy Delli Ferenc helyében én rögtön abbahagyom a táncot és az artista-igazolványát kérem. Mert akárhogy sütögette le azokat a szép szemeket, akármilyen szenvedő arcot csinált (pardon: a szüzek szenvednek?), a maga gépirókisasszonyának a legnaivabb kettőskönyvelő sem dőlt volna be, föltéve, hogy az illető érintetlen leányra pályázik.

Ezzel szemben áll — a Kamaraszínház bevétele azokon az estéken, amikor Bajor Gizi játssza a hangulatos Nicodemi-darab leányszerepét. Nézzék meg, Irénke és Oliká, milyen csodát művel ez a másodszor is férjhezment asszony. Musset-t és Heinét és Petőfit kellene meglopni, ha méltatni akarnám ezt a tüneményt, a szüzségnek, a le nem tagadhatónak, az el nem titkolhatónak azt a bódult és bódító misztériumát, ami Bajor Gizi alakját körüllegi.

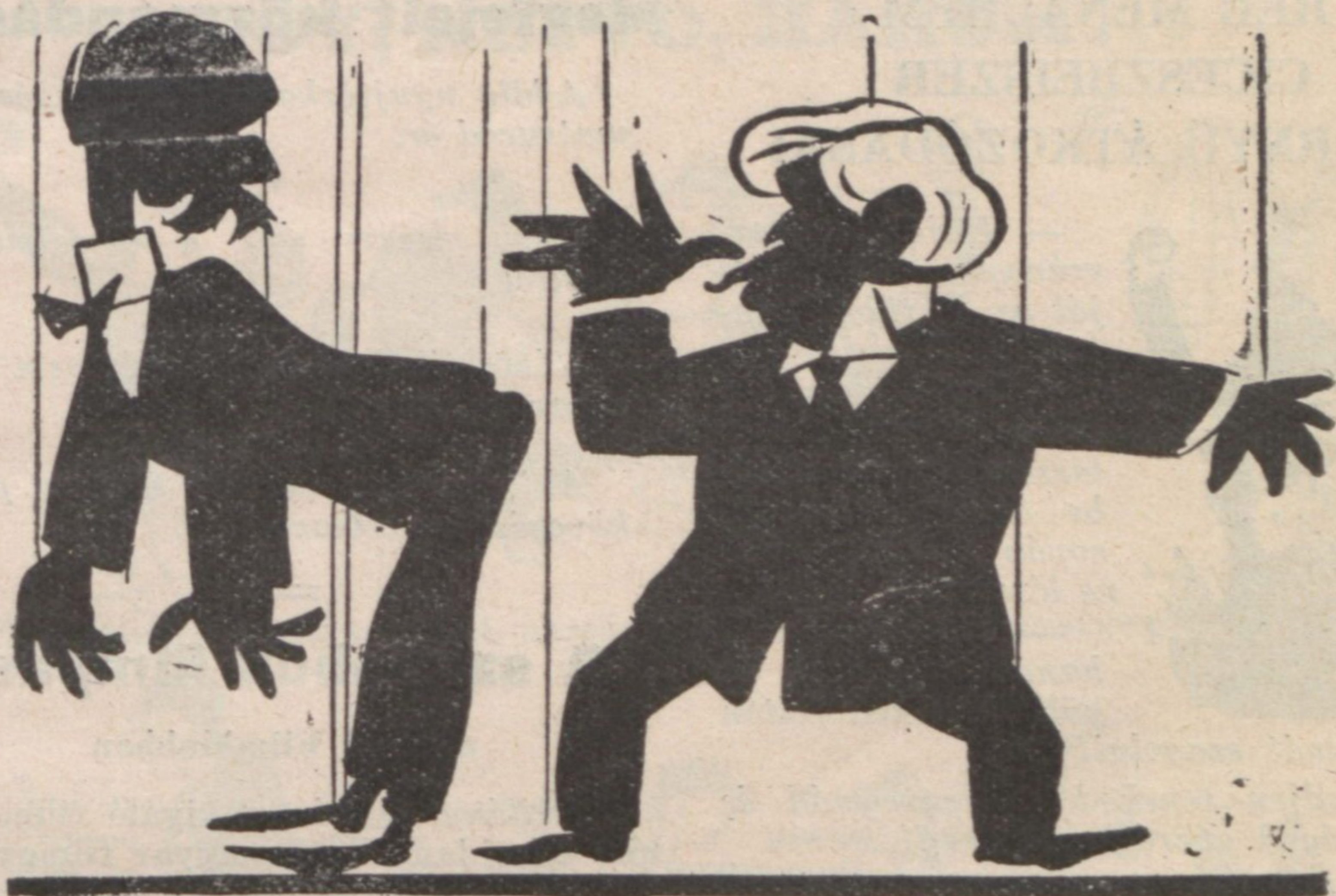
Sok mindent kell tudni egy színésznőnek. Szüznek lenni: ez a legnagyobb kunszt. Persze a színpadon.

BORSSZEM JANKÓ ÜZENETEI

Mindazoknak a kedves előfizetőinknek, olvasóinknak és barátainknak, akik a Borsszem Jankó új köntösben való megjelenése alkalmával szíves üdvözleteikkel kerestek föl, hálás köszönet!

K. K. (Nagymágocs.) Kimerítő levél ment. — K—r. Hasonlóképpen. — S. S. Megkaptuk a Párizsból visszavándorolt képeslapot. Szíves üdvözet! — S. T. Köszönjük a „Berliner Zeitung am Mit-

tag” beküldött számát, amely szerkesztőnk egyik humoreszkjét („Der frivole Witz”) közli. Molnár Jenőnek ez az írása ép úgy bejárta az osztrák, német és svájci napi- és hetilapokat (Frankfurter Zeitung, Der Tag (Berlin), Prager Tagblatt, Neues Wiener Journal, Simplicissimus, Jugend, stb.), mint sok más vidám novellája és karcolata. Eredetiben valamennyi a Borsszem Jankóban jelent meg. — D. S. (Szatmár.) Frissek, kedvesek. Sorra kerülnek. — Több levélről és kéziratról a jövő számban.

Nagy Emil: Mért fordítsz nekem hátat?

Bethlen István: Mert már megint előlről kezded...

Sipeki Balás felmászott a Turulra és lapzártáig nem sikerült lecsalni

Sipeki Balás Károly egyetemi tanár, akinek pöre csak nemrégiben foglalkoztatta a közvéleményt, az elmúlt hetek szenzációja után újabb szenzációval szolgál.

Az egyetemi tanár tegnap délután eltávozott lakásáról és még a legszűkebb környezetével sem közölte, hogy hova megy. Házvezetőnője hiába várta este haza, Sipeki Balás nem került elő. A házvezetőnő, rossz sejtelmektől üzve, a főkapitányságra rohant és bejelentette az esetet.

A rendőrség a legnagyobb apparátussal látott hozzá az eltűnt egyetemi tanár felkutatásához, de a nagyszámban mozgósított detektívek munkája eredménytelen maradt. Csupán annyit sikerült kideríteni, hogy:

Sipeki Balás Károly az eltűnés napjának délutánján felszállt egy Orczy úti villamosra,

de hogy hova ment, az megfejthetetlennek látszó rejtély maradt.

A detektívek éppen nyomozásuk eredménytelenségéről referáltak, mikor megszólalt a főkapitányság központi ügyeletének telefonja és az ügyeletes rendőr-

tisztviselő fokozódó izgalommal vette fel rajta Horváth XXVI. János közrendőr jelentését, mely szerint:

az esti órákban egy férfi tűnt fel a Turulon, aki, mint kiderült, Sipeki Balás Károllyal, az eltűntnek hitt egyetemi tanárral azonos.

A rendőrség azonnal kivonult a helyszínére, ahová akkor már a mentők és a tűzoltók is megérkeztek. Sipeki Balás azonban semmi hajlandóságot nem mutatott arra, hogy a Turulról lejjön. A tűzoltók éppen fel akartak menni érte, mikor az egybegyűlt szemlélők legnagyobb csodálatára

a TURUL is megszólalt és kijelentette, hogy nem engedi leemelni Sipeki Balást

a rajta betöltött pozícióról, még ha az ennek ellenkezőjét óhajtó konkurens ifjúsági szövetség, a MEFHOSz megpukkad is.

Lapzártakor Sipeki Balás még mindig a Turul élén van és úgy a bajtársak, mint a fajtársak izgatottan várják a fejleményeket. (H. F.)

REB MENACHEM CICESZBEISZER SZÖRNYŰ ÁTKOZÓDÁSAI

— Edjél te hosszúnappkor és koplaljál az év többi napjain!

— Ledjen o te fiad edjetemi hallgató és lásson az egész évbe csillagokat, saksopán hosszúnappkor ne lásson!

— Nézzél te edj hangos filmet és külljön neked folton

o birsalmát szagolni!

— Ledjen teneked edj sarcomád és mégis téged operáljanak meg!

— O te elveszettnek hitt hajadon lánygyodat egész véletlenül tanálja meg o te feleséged edj randevú-helyen!

ÉBREDŐ ARABOK EGYESÜLETE,

PALESZTINA

Raktárunkon levő gumibot-, fokos-, bűz-, kakaó- és robbanó-bombakészleteinkből bármily mennyiséget megvételre ajánlunk. Minden egyes darab kipróbálva. Nagyobb megrendelésnél tetemes árengedmény. Kívánatra az áruk bemutatása céljából megbízottainkat — valamennyien gyakorlott, megbízható volt ÉME-tagok, szakférfiak — a helyszínre küldjük.

Az 1919—1923. évi Kurzus Rt. felszámolás alatt, Budapest

— Vajjon mikor érik már meg a nemzet Bethlen bizalmára?

Megfejelt közmondások

Addig nyujtózkodjál, míg a lószőrmatracod ér.

*

Nem messze esik a birsalma a fajától.

*

Néma filmnek a közönség sem érzi a savát (borsát).

*

Aki másnak vermet ás, az pesti kövezési vállalkozó.

A sztambuli filmpasa

a pesti Filmklubban

Turchányi Olivér, a kiváló filmoperatőr, a hajdani dicső magyar filmgyártás egyik úttörője, szintén azok közé a szerencsések közé tartozik, akik itthon nem tudtak boldogulni. Törökországba ment, ahol az egyetlen török filmgyárnak, a sztambuli „Türkiya Filmproduction”-nak lett a technikai igazgatója. De akármilyen jól megy kint a sora, mint minden külföldre szakadt magyar tehetség, ő is csak akkor boldog igazán, ha a szabadságát Pesten töltheti.

A pesti vicceket persze egyik külföldről hazatért értékünk se kerülheti el. Talán ezért is jönnek haza időnként. Turchányi Olivérnek is kijutott a pesti viccekből, mikor tömzsi alakja, bohémesen ősz fiatal feje feltűnt a Filmklubban. Mikor cigarettával kínálták, Lakner Artúr megjegyezte:

— Ne adjatok Memphist neki. Tudhatjátok, hogy Sztambulhoz van szokva.

Más. Ül a Newyorkban, egyszerre csak elmegy az asztal mellett Radó Sándor, a kómikus, akit Turchányi nem ismer.

— Miért nem köszöntél neki? — súgja valaki Turchányinak, Radóra mutatva.

— Miért? Ki ez?

— Nem ismered, te szerencsétlen? Hisz ez a Kemál!

De Turchányi sem marad adós. Ha szakállas öreg török lett is belőle a Boszporus partján, mégis csak pesti gyerek maradt. A napokban Papp Jancsi rémes szóviccet mondott neki. Turchányi megcsóválta a fejét és így szólt:

— Neked is szerencséd, Jancsikám, hogy Pesten élsz és nem Sztambulban.

— Miért?

— Mert ott az ilyen viccekért félholdra vernének. (h. f.)

EGY, KETTŐ, HÁROM...

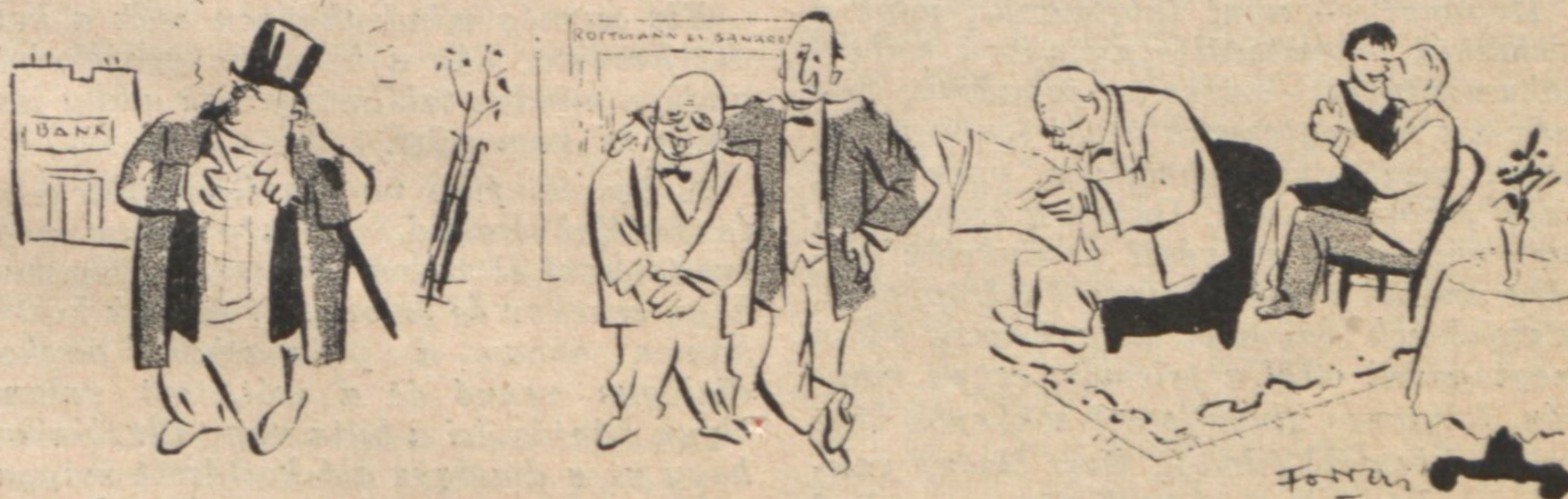
Egy kisgazda: elkeseredett, kettő: ellenzéki, három: egységspárt.

Egy munkanélküli: öngyilkosjelölt, kettő: dominóparti, három: munkaközvetítőiroda.

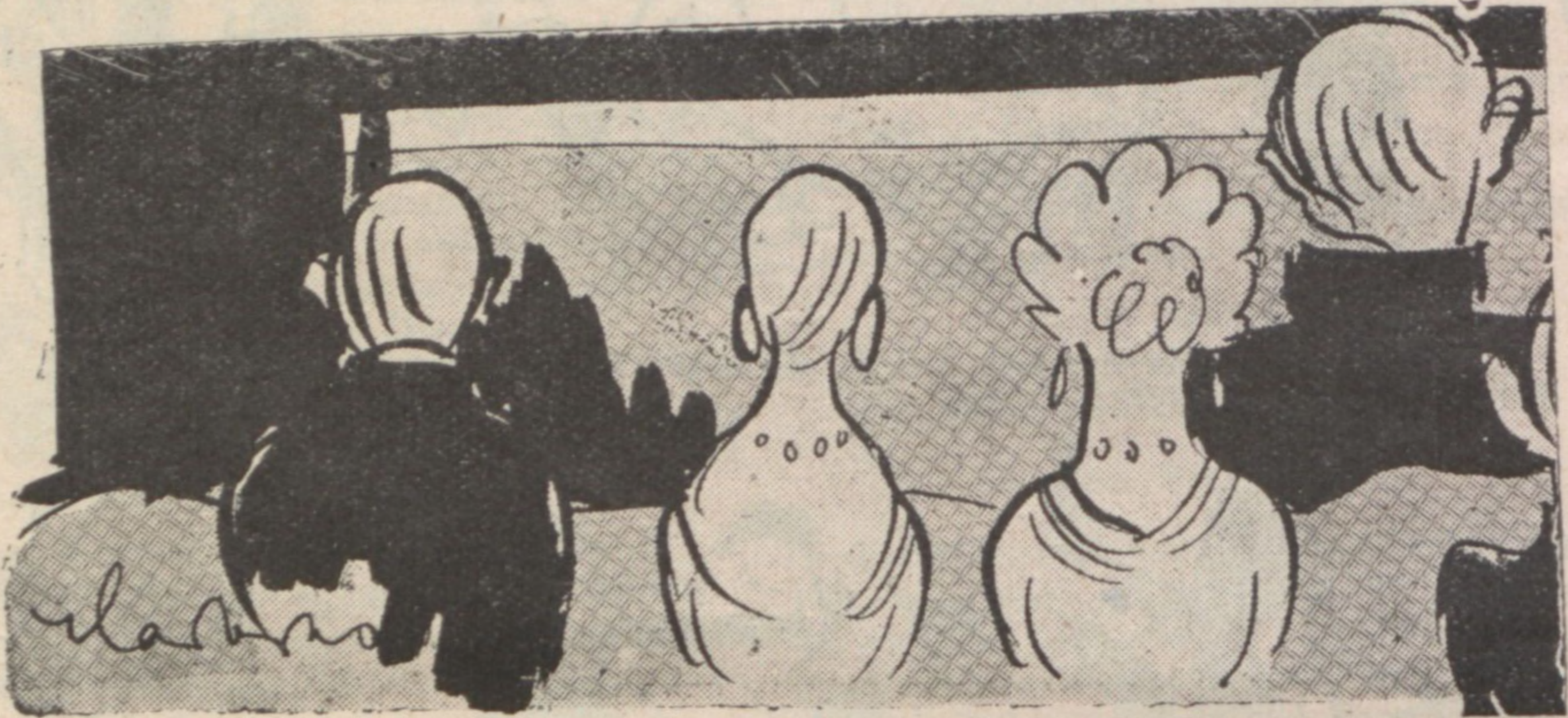

Egy tőzsdés: autótulajdonos, kettő: betéti társaság, három: „Markó”.

Egy lipótvárosi: bankár, kettő: társascég, három: házasság.

Borsszem Jankó a moziban

ŐSZINTE SZÓ A HANGOS FILMRŐL

Ami jó benne, az nem új, ami új benne, az nem jó

Írta: VITÉZ MIKLÓS

Hiába no, nem lehet és nem szabad beállnunk az első hangos film hozsannázói közé. Vártuk, vártuk szívdobogva, reménykedve, izgulva, drukoltunk sokat, sőt direkt féltünk, hogy a megzenésült és meghangosodott film egyszeriben elhatalmasodhatik és magához szippanthatja az olcsó és gyorsan ható művészeti élvezetekre hajló közönséget, amiből rettentő művészeti és anyagi csőd származik a színházakra, de... de hát, sajnos, vagy hál' Istennek, „Az éneklő bolond” alaposan megnyugtatót és lehűtött.

Hogyne! — mint találmányt, mint a technikai tökéletesülés gyönyörű emberi dokumentumát szívesen fogadjuk, sőt még azt is megteesszük atyai jóakarattal, hogy, mint egy tehetséges gyereknek, nagy jövőt jósolunk. De azt a csodálatot, ami nagyszerű művészi produkciók látára szokott a lélek mélyéből felröppenni, kénytelenek vagyunk még hosszú időre megtagadni ettől a felemás, csupa mankón, folytonos illuziófosztó zökkenők közt baktató beszélő filmtől. Mert bizony valljuk be, hogy ez a beszélő film semmivel sem több a film, a grammofón és a rádió

hangosan beszélőjének összekapcsolt gépezeténél.

A néma filmrész, alárendelt szerepre kárhóztatva, szinte csak magyarázó szöveg. Siet a gép is és a néző is átadni rajta. Olyasféle, mint a csendes filmben a fölirat. A grammofón — különösen a lélegzetállító halk pillanatokban — zörögve darál, a hangosan beszélő pedig fittyet hányva minden fizikai törvénynek és a lepedőn lefolyó cselekménynek, egy fix pontról, egy távolságból bömböl, rikácsol, suttog részeg-rekedten.

Biz ez még mindenképpen csak a kezdet kezdete. Az a bizonyos gyerekcipő, amiben minden találmány csak addig jár, amíg ki nem nő.

A beszélő film ne beszéljen. Énekelni és zenélni szabad, itt még nagy megerőltetéssel el tudom hitetni magammal, hogy zenekar és emberszáj játszik közre, hanem abban a pillanatban, amikor dialógus venné át a szót, ott valami olyan bántás éri a buta nagy illuziónkot, hogy az a dialógus alá kottázott magyarázó szöveg se mentheti a nyilt tehetségteleenséget.

Ez a folyton főbekólító, kiábrándító technikai főzöngé annyira nyomasztólag hat, hogy „Az éneklő bolond” legkönnyfacsaróbb jeleneténél sem tudunk meghatódni. Pedig hát az egész film a könnyzacskóink állandó működésére van bázírozva. Technikailag ezt is megértem, mert ha nem tud a beszélő film olyan internacionális limonádét gyártani, amelyik az utolsó cseppjéig átszivárogozik minden cenzúrán, akkor vége. Ha csak egyetlen centiméter kivágni valót talál a cenzura, el lehet dobni az egész „Éneklő bolond”-ot. Hát limonádé lett, szörnyű hosszú lére eresztett limonádé. Rendőrileg telve megalkuvással. Hol beszél, hol nem beszél, sőt még csak nem is hangos. Hol hallik a sóhajlás is, hol meg hiába lessük a sikoly hangját, autóberregést. És folyton elköveti azt a felháborító tévedést, hogy az egy fix pontról hangzó ének, vagy zene közben távolítja, vagy közelíti az éneklő ember vagy a zenélő hangszer képét.

Egyszóval, ami a beszélő filmben új, az nem jó, a jó pedig nem új. Azaz pardon, valamit el kell ismernünk: megszületett a filmopera. A film minden hangulatát pontosan kísérő komponált zene. Ezt hálásan üdvözljük és szívesen szegezzük szembe a zenélő film létjogosultságát, szép jövőre való reményét a kudarcot vallott beszélő filmmel.

Végső tanulság: tartogassuk fenn kis pénzeinket és elismerésünket arra az időre, mikor ez az új, óriási nagydobbal dolgozó hangos film valahogy kialakul, igazi műfajjá izmosodik és valami szerényebb keretben igazán harmónikus lesz. Mert most még rettentően nem az!

„SINGING FOOL“

— Csöndes széljegyzetek egy hangos filmhez —

A Fórum-mozi bejárata előtt a kiabáló plakátok láttára ijedten hőkölök vissza: Jó Isten, milyen hangos lehet ez a film, ha már a plakátjai így ordítanak?

*

A pénztár előtt ácsorgó tömeg igen jó hangulatban van. Egyesek kortesnótákat énekelnek. A pénztár ablaka mellé kifüggesztett helyárakra pillantanak és kórusban dudolják:

Jaj, de magas, jaj, de magas...

*

Első szám: amerikai jazz. Második szám: Gigli egy áriát énekel a Parasztbecsületből. A magas helyárakhoz stíl-

szerűbb lett volna, ha ehelyett inkább egy szomorú helyáriát énekel.

*

A szomszédom így szól a nejéhez:

— Látod, Róza, ha koncerten hallgatuk volna meg ezt a Giglit, olcsóbban jöttünk volna ki.

*

Ez a „Singing Fool” mint film: giccs. Mint műfaj: dráma. De azért vannak benne derűs pillanatok is. Például, mikor a film gyorsabban pereg, mint a hangot visszaadó masina és a szájmozdulatok kenterben elhagyják a hangot. Al Jolson bejön a szobába és hallani amint kiabál: Helló, helló! És jó kis idő múlva látni, amint felveszi a kagylót. A közönség gurul a nevetéstől. Vagy amikor érzelmesen éneklő a Sonny boyt és hirtelen egy roppanás és hang nélkül mozog a szája tovább. Mintha ezzel a hangtalan beszéddel mentegetődzve azt mondaná a páholyokban izguló médiknek: Naccsád, kérem, nem lehet, elromlott a szerkezet.

*

Végezetül legyen szabad eme hangos film kapcsán egy félhangos kérdést föltennem: Hogy lehet az, hogy mialatt Pesten olyan nagy a pénztelenség, hogy nívós és kitűnő darabokat játszó színházak üres házakkal vívják élet-halálharcukat, azalatt az ilyen kültelki nívójú telkyket játszó mozik saját zsírjukba fúlnak, jobban mondva Singing Foolnak?

(H—sz)

AZ ÚSZÓ SZÍNHÁZ

— A Royal Apolló hangos (botrányú) filmje —

Ez az agyonreklámozott „Úszó színház” rövid pár nap alatt szóbeszéd tárgya lett Pesten. Hogy milyen szóbeszédé, azt csak a káromkodási tilalom iránt való respektusból hallgatjuk el. A káromkodást be lehet tiltani, de a pesti viccet nem. Egy ilyen úgynevezett vicc volt az is, hogy aszongya: az Úszó színház zátonyra futott. Azért írjuk, hogy „úgynevezett” vicc, mert ez nem vicc. Ez komoly. Ellenben nagyon jó viccnek találtuk azt, mikor a Royal Apolló azt kommunikázta a filmről, hogy ez a „tökéletes hangosfilm”. Ez már döfi. Ezt nevezzük viccnek.

No, de félre a tréfával. Tény, hogy ennek az Úszó színháznak a bemutatója elhamarkodott dolog volt. A szándék ne-

mes, az igyekezet jobb ügyszó méltó, csupán a film nem méltó ahhoz a nagy hühozóhoz, amellyel a közönség igényeit felfokozták. Pedig a film meséje jó, a szereplők is jók. *Laura la Plante* nagyon szépen énekel, csakhat... Csakhat itt is az a bibi, ami a *Singing Fool*-nál, hogy időnként „elromlik a szerkezet” s a hang megelőzi a szájmozdulatot és viszont.

Ennek és a felcsigázott érdeklődésnek tudható be aztán, hogy a közönség helyenként valóságos kis botrányokat rögtönzött. Pedig az Úszó színház jobb, mint a *Singing Fool*. Nem beszélve arról, hogy a *Royal Apolló* a gyenge *Gigli*-produkció helyett (mint ahogy ezt a Fórum teszi) a sokkal lebilincselőbb hangos Fox híradót adja kísérő filmnek. Ennek a hangos híradónak egy-egy jelenete (Sanghai uccai lármája, a kikötők élete, a potsdami őrségváltás, stb.) többet ér, mint tíz Úszó színház, vagy *Singing Fool*-hoz hasonló hangos filmtákolmány.

Tanulság: a hangos film még csak kísérlet, ne kommunikézzék tehát „tökéletes”-nek és ne srófolják fel az igényeket meg a helyárat, mert a közönség könnyen maradi álláspontra helyezkedik az ilyen filmvíványokkal szemben: otthonmaradi álláspontra.

A GHETTÓ ÁRVÁJA

— *Kamara, Capitol* —

A film alcíme: A köszívű fiú. „A köszívű fiú és apái” jobb alcím lett volna, így legalább lenne némi kis humor is, ha már egyéb nincs benne. Mert mi van benne? A ghetből kikerült család, amelynek lánytagja visszamegy a ghetóba szerelmese kedvéért. A parvenü fivér, aki emiatt megtagadja őt és az öreg zsidó tata, aki a lánya után megy a ghetóba, mire a köszívű fiú — oh, hálátlan jermek! — az apát is megtagadja. Végül minden jóra fordul és a tata, sőt ekkor már nagytata, boldogan hal meg. Ez a téma. A jó bevált rituális film, bőven leöntve elcsépelet ghetto-romantikával, amit megszoktunk ilyenkor, zsidó ünnepek előtt. Dob-uccai fogás, illetve a Dub ucca fogdosása. Csak arra jó, hogy azoknak a szegény izraelitáknak még nehezebbé tegye a hosszúnapot. Reméljük, a film írója szintén jó zsidó és hosszúnapkor leimádkozza nagy bűnét, amelyet ezzel a filmmel a közönség ellen elkövetett.

EGY KALANDOR HÁLÓJÁBAN

— *Kamara, Orion* —

Érzelgős történet az uzorás karmában vergődő apáról és lányáról, akit elszakít szerelmesétől a gaz uzorás intrikája. A lány mindenestre pechesebb, mint az apa, mert az apa már a film közepén öngyilkos lesz, a leánynak ellenben végig kell játszani ezt a rémes darabot. A végén persze, sok vajudas után, boldogok lesznek a fiatalok, (feltéve, ha kerülnek az ilyen rossz filmeket), az uzorást pedig a rendőség letartóztatja. Ahelyett, hogy a filmscenárium íróját kapcsolná le. A publikum zsidóvallású rétege mindenestre elmondhatja ez után a film után, hogy: Na, ez a zsidó újév is jól kezdődik.

Pesti nő töprengése

— *Már kiszemeltem magamnak egy bundát. Remek csikó. Most már csak egy marha kell, aki megveszi.*

Zsidó újévkor a Bazilika előtt

A kormányfőtanácsos úr remekszabású raglánban jön ki a zsidó újév napján a — Bazilikából. Szembe jön vele volt hitsorsosa, a Blau.

— De szép kabátod van, — mondja.

— Azt elhiszem, — feleli a méltóságos úr. — Tegnap vettem Komlós Sándornál az Andrassy úton.

— Na, akkor úgy látom, neked is jól kezdődik a mi újévünk.

Borsszem Jankó a pénzpiacon

* Hegedüs Loránt és Nagy Emil a Lánchídon. A napokban Hegedüs Loránt, a kiváló író és közgazdász Nagy Emillel, a temperamentumos publicistával gyalog sétált át a Lánchídon, heves vitatkozásba merülve. Egy pesti nagybancár, akinek a tehetségtelenségénél csak a rosszmájúsága nagyobb, autójáról meglátta őket és odaszólt a mellette ülő fejbőlintó titkárának: „Ezek most biztosan rögeszmét cserélnek”.

= A Szabadság téren minden csendes. A Bauxit 500 pengőről 97 pengőre esett vissza rövid félév alatt. Még nemrég Vida Jenő szindikátusa közel 200 pengővel bocsátotta ki az új részvényeket. Ma 200 pengő körül nem találnak gazdát. Erről nem beszél senki, pedig a szindikátus rengeteg summát keresett, hiszen féláron vásárolhatta vissza a részvényeket. Ezzel szemben a részvényes tönkrement.

× A gazdag és előkelő Nasici. A Nasici tannin hatalmas vagy inkább hatalmaskodó vezére, gyurgyenováci Rosenberg Hermann, ledrukkolta az osztalékot. Azt mondja, hogy a vállalatnak gazdag és előkelő üzletpolitikára van szüksége. Hát ha egy gazdag és előkelő vállalat, amilyen a Nasici, sem fizet osztalékot, akkor ki fizessen. Talán a Borsszem Jankó Lapkiadó Részvénytársaság? Ahová ezennel beinvitáljuk Rosenberg Hermann öméltóságát igazgatósági tagnak.

⊙ A Salgó nagy tranzakcióra készül. Dr. Chorin Ferenc Várpalotán egész sereg új vállalatot létesít. Ezer és ezer

munkásnak ad kenyeret, száz és száz tisztviselőnek existenciát. Mért nem írnak erről, mért nem beszélnek erről, mért nem plakatírozzák ki ezt a ritka eseményt? Vagy talán azt a kis örömet is irigylik tőlünk, hogy reménykedni merünk?

§ Munkában a bőrkartel. A bőrkartel, mint értesülünk, október végén megkezdte az áremelést. A legjobbkor, mint méltóztatik tudni. Úgy látszik, még nem ment le egészen a bőr a fogyasztókról.

+Kornfeld Pál a külföldön. Kornfeld Pál báró a napokban Bécsbe utazott. Onnét Berlinbe megy, a német gazdasági és pénzügyi helyzet tanulmányozására. Vajjon micsoda újabb ötleteket és tippeket hoz magával?

= A vendéglősök házakat vesznek. A Mátyás-pince nevű belvárosi vendéglő tulajdonosa házat vásárolt. Sőt: a Mátyás-pince főpincére is háztulajdonos lett. A Trombitás nevű retekeuccai vendéglő tulajdonosa azt a házat vette meg, ahol rövid idő óta kocsmai üzemet tart fenn. Jellemző a gazdasági helyzetre: a közönség föleszi azt a keveset, ami még van és a vendéglősök megveszik azt a sok ingatlant, amit a fogyasztók már nem tudnak tartani.

⊙ Tarján Vili villát vásárolt. A legdrágább pesti vendéglős, Tarján Vili, hír szerint villát vett. A Herzog M. L. cég igazgatójának villáját vette meg volt kitűnő kollégánk. Idők jele: a bankár eladja a villáját és a vendéglős veszi meg. Tarjánnak gönnöljük. Menjünk a „Newyork”-ba vacsorázni!

62. évfolyam, 26. (3137.) szám

Felelős szerkesztő és kiadó:

MOLNÁR JENŐ dr.

Művészeti főmunkatárs:

GÁSPÁR ANTAL

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, Mozsár u. 9. Tel.: A. 233—24

Laptulajdonos:

Borsszem Jankó Lapkiadó rt.

Igazgató: MOLNÁR EMIL

A BORSSZEM JANKÓ előfizetési árai:

Egész évre	20 pengő — fillér
Félévre	10 pengő 50 fillér
Negyedévre	5 pengő 50 fillér

Biró Miklós nyomdai műintézet Rt. nyomása, VII, Rózsa uca 25. szám

Óriási főnyeremények**M. kir. Osztálysorsjáték**

Az elérhető legnagyobb nyeremény

pengő **500.000** pengő

Jutalom és nyeremények:

300.000**200.000****100.000****50.000****40.000**

stb., stb., összesen közel

8 millió pengő készpénzben.**84.000** sorsjegy közül **42.000** nyer

Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos ára:

Egész
24 PFél
12 P Negyed
6 P Nyolcad
3 P**Sorsjegyek az összes árusítóknál!****Húzás****október 26-án kezdődik****ÚJ SZÍNHÁZ****KAJÜT****BENAMY SÁNDOR**

szenzációs első színműve

KÁLMÁN ERZSI

a főszerepben

KIRÁLY SZÍNHÁZ**TOMMY ÉS TÁRSA****SZENZÁCIÓS ÚJ OPERETT****GAÁL FRANCISKÁVAL**

a főszerepben

MAGYAR SZÍNHÁZ**SZÉPASSZONY
KOCSISA***Móricz Zsigmond*
pompás vígjátéka.*Fedák Sári és*
Hegedüs Gyula
a főszerepekben**FŐVÁROSI
OPERETT SZÍNHÁZ****EZ HÁT
A SZERELEM****Angol burleszk operett****VIG-****SZÍNHÁZ****MOLNÁR FERENC:****MARSAL****EGY, KETTŐ, HÁROM!**